

violinist D. Oistrach. He performed with well-known European musicians, among them were M. Polyakin, M. Mareshal, G. fon Karayan. The war, which began in 1941, destroyed all the plans of a talented musician. Only in 1954 he returned to music, taking up piano pedagogy. Since 1962, Topilin has been working at the Kyiv Conservatory. Rational and emotional things combined extremely harmoniously in performance of Topilin. Piano texture of any complexity always sounded clear and relief. The repertoire of the pianist included works by many composers from Bach to Shostakovich. Topilin-teacher attached great importance to the education of the student's personality, the aesthetic for him was always inextricably linked with the ethic. He believed that the professional level of the pianist is determined by three factors: knowledge of music, taking into consideration peculiarities of piano and of own performing apparatus. Topilin emphasized the "conductor" view on the work performed, with a clear idea of it's sound, because it was the specificity of sound tasks that determined the rationality and feasibility of piano movements. Many students of Topilin became worthy followers of their teacher's affair.

Keywords: V.Topilin, ukrainian piano school, Kyiv Conservatory.

УДК 78.071: 821.161.2-1-9 (477) (092)

Козачук О.С.

МУЗИЧНА ТВОРЧИСТЬ І УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ У МИСТЕЦЬКІЙ СПАДЩИНІ АЛОЇЗА ЄДЛІЧКИ

У статті робиться спроба виявлення взаємозв'язку музичної творчості талановитого українського музиканта А. Єдлічки із українською поезією. Автор звертає увагу на передумови, які сприяли формуванню глибокого інтересу А. Єдлічки до українського фольклору та художнього слова. Окреслює коло українських літераторів, до творчості яких звертався митець (Г. Квітка-Основ'яненко, І. Котляревський, С. Писаревський, Т. Шевченко). Торкається питання щодо визначення впливу мистецького хисту А. Єдлічки на творчість П. Мирного та Я. Щоголева.

Ключові слова: Алоїз Єдлічка, музична творчість, українська поезія, мистецька спадщина.

Алоїз Венцеславович Єдлічка, український музикант чеського походження, увійшов у вітчизняну культуру другої половини ХІХ століття як композитор-піаніст, фольклорист, диригент, педагог, культурно-громадський діяч. Творчій діяльності А. Єдлічки присвячені дослідження українських музикознавців Л. Архимович, Т. Булат, З. Василенко, М. Гордійчука, О. Правдюка, К. Шамаєвої та ін. Згадки про творчу діяльність музиканта знаходимо у роботах В.Клина, М.Колесси, Л. Корній та ін. Ім'я А. Єдлічки зустрічаємо в архіві М. Драгоманова, епістолярії Я. Щоголева, спогадах М. Старицького, літературній спадщині Г. Хоткевича, нарисах М. Петрова, літературознавчих працях І. Айзенштока, П. Жура, О.Кисельова, М. Мольнара, Г. Нудьги, А.Погребного, П. Ротача та ін. І. Пільгуку належить перша спроба показати в українській художній літературі образ талановитого музиканта (повість «Дуби шумлять»). Про Єдлічку-музиканта написано не так багато. Чимала кількість «літературних» джерел, увага, яку виявили літератори-науковці до жовтневого та післяжовтневого часів до мистецької особистості Єдлічки, дає, на нашу думку, привід розглянути у загальних рисах музичну творчість А.Єдлічки у її нерозривній єдності з українським художнім словом, поглянути на музичну спадщину митця через призму спорідненого музиці виду мистецтв – поезії.

Вихований з дитинства у любові до музичного фольклору, яка пізніше зміцнилася під впливом наставника Д. Вебера, першого ректора Празької консерваторії, відомого педагога-музиканта і фольклориста, упорядника першої збірки чеських народних пісень і мелодій «Коловратського рукопису», Єдлічка занурився у народнопісенну стихію Полтавщини. Високоосвічений, молодий, енергійний він одразу прилучається до культурно-громадського життя Полтави. Виявляє значний інтерес до української літератури, театру, народно-пісенної

творчості. Збирає та обробляє народні пісні, які дуже швидко набули популярності далеко за межами Полтавської губернії. Створює партитуру (одну з перших повних музичних редакцій) до оперети І.Котляревського «Наталка Полтавка». Відкритість до сприйняття спорідненої, але все ж таки й нової культури, блискавичне адаптування у нове середовище наводить на думку про добре попереднє знайомство Єдлічки із деякими зразками українсько-народної пісенної творчості та української літератури.

Загальновідомо, що українська народна пісня, яку П. Шафарик вважав «за найкращу перлину словесності слов'ян», знайшла надзвичайно широкий відгомін в Чехії ще на початку ХІХ століття. Українські пісні перекладають відомі, з світовим ім'ям, діячі чеської науки і культури – Й.Добровський, В.Ганка, Ф.Челаковський, Я.Коубек. Чільне місце посідала українська пісня у творчості Я.Коллара. Чимала кількість українських пісень (у записі З.Ходаковського) збереглася в архіві П.Шафарика.

І. Котляревський був першим українським поетом з творів якого в Чехії з'явився переклад з української художньої літератури. У 1833 році чеський поет Ф. Челяковський зробив переклад пісні з «Наталки Полтавки» «Ой, мати, мати! Серце не вважає» (пісня побачила світ у Чехії на 5 років раніше ніж на Україні була надрукована сама опера Котляревського). У 1838 році на сторінках «Часопису Чеського музею» з'явилася перша чеська рецензія на «Наталку Полтавку» під криптонімом V.H. Через рік на сторінках того ж часопису з'явився некролог В.Ганки «Малоруський поет Котляревський». За дослідженням М. Мольнара, це був власне нарис про життєвий і творчий шлях українського письменника, матеріали якого сприяли тому, що І. Котляревський «увійшов до свідомості чехів та словаків як самобутній український письменник, що зайняв певне місце в історії слов'янської літератури» [6, с.141].

Багато зробив для популяризації творчості Котляревського серед чехів і словаків український вчений І. Срезневський під час свого наукового відрядження у слов'янські землі. У Празі (1839 - 1840) перший видавець «Наталки Полтавки», рукопис якої він отримав від автора, познайомився і тісно спілкувався із визначними представниками чеської науки і культури (В.Ганка, В.Томашек, Ф.Челаковський, П.Шафарик та ін..) і подарував чеським вченим і письменникам примірники першого видання «Наталки Полтавки». Тож не буде перебільшенням припущення, що саме в празький період життя А.Єдлічки (1838-1842), коли він навчався у найдавнішому у Європі вищому музичному навчальному закладі, відбулося знайомство перше знайомство з українською піснею і молодого українською літературою, напевно, вже тоді виникло потаємне бажання відвідати Полтаву, місто де народився, жив і працював «прабатько української драматургії».

Г. Нудьга наводить інформацію про те, що партитуру до «Наталки Полтавки» Єдлічка зробив в кінці 40-х років. Це пише М.Драгоманов який навчався у Полтавській гімназії у 1853-1859 рр., «була в Полтаві немов офіційна п'єса, котру що року грали «любители» з губерньського beau-monde, на добродійні цілі, котрими звичайно адмініструвала губернаторша; грали її також іноді і самі гімназисти на своїх сценах...» [4, с.153]. За спогадами М. Драгоманова, він вже тоді «знав на пам'ять усю музику до «Наталки Полтавки». Це була перша театральна п'єса, яку побачив юний гімназист: «Прельстився я нею несказанно, переписав і вивчив напам'ять і в перші ж вакації на Різдво всю її проказав і проспівав на всі голоси (з відомостей рідних) перед домовими дівчатами, котрі плакали в три річки, коли я виводив перед ними: «Видно шляхи полтавській» і т д.» [4, с.153].

За дослідженням З. Василенко, в рукописному «Словнику українських діячів музичного мистецтва», складеному Кривоусовим та Козицьким, є відомості про те, що А.Єдлічка зробив партитуру до оперети «Наталка Полтавка», яка, хоч і не була друкованою, проте користувалася у свій час великою популярністю [2, с. 39]. Як свідчать сучасники, вона довгий час була «великою підмогою» для артистів і розповсюджувалась через переписування.

Партитура А. Єдлічки набула популярності серед професійних акторів та аматорів театрального мистецтва за межами Полтавського краю. З великим успіхом, зокрема, «Наталку Полтавку» Котляревського з музичним оформленням Єдлічки (двічі) було поставлено аматорськими силами у 1862 році у Києві. Знайшла своїх шанувальників музична редакція А. Єдлічки до «Наталки Полтавки» і у ХХ столітті. Цікавим, зокрема, було рішення щодо оформлення популярної української вистави, яку було оновлено у репертуарі Українського театру (Ленінград, 8 квітня 1927 р.) з нагоди ХХV річниці сценічної діяльності артиста та головного редактора театру К. Рекало: тоді у спектаклі звучали музичні номери А. Єдлічки, М. Лисенка, М. Васильєва, О. Горілого.

Три пісні з «Наталки Полтавки» І. Котляревського лягли в основу фортепіанного опусу А.Єдлічки «Воспоминание Полтавы. Большая фантазія на мотивы малороссийской оперетты «Наталка Полтавка», 1861», який мав певне значення в розвитку української фортепіанної музики ХІХ століття.

Твір складається з трьох частин. Вступ написаний на тему пісні «Дід рудий, баба руда»; друга частина – імпровізація на тему пісні «Віють вітри, віють буйні»; закінчення становлять варіації на тему «Ой я дівчина Полтавка» (alla Szumka). Цей опус – мистецько-значущий з художньої точки зору твір з характерною для романтиків багатьма типовими якостями, в тому числі і програмністю. Автор вдало відтворює характер кожної з пісень. Демонструє високий рівень володіння композиторською технікою і художнього смаку. Величезний творчий потенціал виконавської майстерності виявляється у безмежній свободі композитора-піаніста у клавіатурному просторі інструменту. Зміна темпів, тональностей, фактури щодо викладення музичного матеріалу, різноманітна динаміка і, нарешті, прискорення у фінальній частині твору надають опусу концертного блиску.

Обробка українських народних пісень складає вагомий частину творчого доробку А.В. Єдлічки. Частиною зібраного Алоїз Венцеславович видав у «Зібранні малоросійських народних пісень (для голосу з фортепіано у двох частинах по п'ятдесят пісень у кожній) (СПБ; 1860, 1861). Видання було розраховане на сольне виконання в інструментальному супроводі вдома або на аматорських концертах. У передмові до «Зібрання...» видавець М. Бернард назвав А. Єдлічку прекрасним музикантом, який «...весь час вивчав місцеві пісні і так глибоко проник у дух їхніх мелодій, що збірка ця ... може вважатися мовби записаною з уст народу»[11,с. 428]. У збірнику присутні українські народні пісні, які добре знав, гаряче любив і виконував Т.Шевченко, пісні-романси та пісні літературного походження з оперет Г. Квітки-Основ'яненка («Сватання на Гончарівці»), І. Котляревського («Наталка Полтавка»), С. Писаревського («Купала на Івана»), які через театр набули величезного поширення у першій половині ХІХ ст. і стали народними.

Обробки пісень Єдлічки набули широкої популярності у різних верствах суспільства ще за багато років до виходу у світ його «Зібрання...» За спогадами студента медичного факультету Київського університету В.Лясоцького, за часи Кримської війни (1853-1856), вихованці навчального закладу «влаштували аматорські театри». У спектаклях (особливо в «Наталці Полтавці») використовувались пісні, зібрані та оброблені композиторами А. Єдлічкою.

Матеріали «Зібрання» були в обігу серед членів київської Старої Громади, про що свідчить лист П. Житецького від 3 лютого 1871 р. до М. Драгоманова, який на той час знаходився за кордоном: «...до мене звернулися з проханням запитати у Вас, чи не пам'ятаєте Ви, де знаходиться збірник Єдлічка...»[1,с. 100]. Високо цінував мистецький хист А. Єдлічки-фольклориста засновник української класичної музики М. Лисенко. За дослідженням О. Правдюка: «Збірник» А. Єдлічки послужив ґрунтом для фольклористичної і композиторської діяльності М.В. Лисенка, який використав чимало його пісень у своєму «Збірнику українських пісень», «Наталці Полтавці», «Чорноморці» ...»[9,с. 97,98].

З двадцяти музичних номерів «Наталки Полтавки» Котляревського більша частина (дванадцять) прикрасила «Зібрання...» Єдлічки. До збірника увійшли також пісня головної героїні з оперети Г.Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці» Уляни (дія 2-а, ява 3-а) – «Хусточка» та шість віршованих рядків пісні Стецька (дія 1-а, ява 4-а) «На курочці пір'ячко

рябое...» (один куплет), в обробці А. Єдлічки. «Хусточка», пройнята смутком жіночої самотності, насправді стала візитною карткою творчої діяльності А. Єдлічки.

Під впливом чудової музики польський композитор В. Зентарський (учень С. Монюшка) створив, зокрема фортепіанний опус «Ремінісценсія української пісні А. Єдлічки «Хусточка»» (ор. 88, вид. П. Юргенсон). Вона звучала на «найцікавіших і найвидатніших» українських благодійних концертах, літературно-музичних вечорах у виконанні не лише аматорів музичного мистецтва, а і співаків «з гучними іменами». Сповнена високої поезії «Хусточка» в обробці А.Єдлічки стала окрасою концертних програм «відмінної співачки», солістки Маріїнського оперного театру в Петербурзі М. Михайлової, яка була відома в музичному світі тодішньої Росії як «королева» грамофонних записів. Чинне місце посіла українська пісня в обробці А. Єдлічки у репертуарі улюблениці Тифліського, Одеського, Харківського оперних театрів М. Алешко, ім'я якої в історії вітчизняного оперного мистецтва стоїть поруч з іменами таких корифеїв вокалу як І. Алчевський, С. Крушельницька, А. Нежданова, Л. Собінов, Ф. Шаляпін. 10 грудня 1914 року у Петрограді у Залі Павлової знаменита «Хусточка» звучала у програмі однієї з найвидатніших камерних співачок ХХ століття Л. Липковської, талант якої високо оцінювали О. Глазунов, Ж. Масне, В. Мейєрхольд, Е. Направник, М. Римський-Корсаков, К. Станіславський та ін.

В історію української драматургії С.Писаревський ввійшов романтичною етнографічною оперетою «Купала на Івана» (1838; опубліковано 1840). Один з варіантів пісні С. Писаревського «Де ти бродиш, моя доле» яку співає головний герой опери Іван Коваленко (дія 1-а, ява 5-а) представлено у «Зібранні ...» А. Єдлічки з деякими відмінностями від оригіналу літературного тексту. На початку ХІХ століття пісня розповсюджувалася усно та в рукописних списках. Пісня входила до репертуару Ф.Шаляпіна. Іншу пісню С. Писаревського, «За Немань іду», яка написана у зв'язку з походом російських військ і українських козаків проти Наполеона в 1813 р., Алоїз Єдлічка включив до свого попурі на теми улюблених малоросійських пісень «Квітоньки України».

Музична спадщина А.Єдлічки пов'язана найтіснішими вузами із творчістю Т.Шевченка. «Запевняю тебе, що ніде не знайдеш таких щирих і відданих тобі дітей, як у Полтаві - писав Куліш у листі до Шевченка від 10 травня, 1860р. – Тут кожний освічений (грамотний) носить з твоїм «Кобзарем», як з найдорогоціннішим скарбом» [13,с.53]. За спогадами сучасників, Єдлічка настільки був добре знайомий з творчістю Т.Шевченка, що при нагоді цитував на пам'ять поетичні строфи кобзаря.

А. Єдлічці належить рання спроба покласти на музику вірші Т.Шевченка (три куплети із поезії «Тяжко, важко в світі жити» включено до пісні «Шумить, гуде дібровонька»). Він, за матеріалами Г. Нудьги поклав на музику «до кількох поезій» Т. Шевченка (виокремлено – О.К.) [7, с. 373]. Про вплетення Шевченкових строф разом з мелодіями в збірці А. Єдлічки пише О. Правдюк [10,с. 365]. Єдлічка стояв також у витоків створення української фортепіанної Шевченкіани. Свого часу популярним було фортепіанне попурі А. Єдлічки «Квітоньки України» на теми улюблених малоросійських пісень, у якому композитор з любов'ю відтворив образ Великого Кобзаря, про що докладно писала К.Шамаєва.

В історію української музичної культури Єдлічка увійшов не лише як фольклорист, а й як автор вокальних опусів на слова українських поетів та митців, художній та творчий шлях яких був пов'язаний з Україною. У творчості митця присутній вокальний опус на слова О. Кольцова «Весельй час». Російський поет у юнацькі роки бував на Україні, збирав народні пісні і написав кілька віршів українською мовою. Його вірші не тільки знав, любив, а й зберігав інтерес до кінця свого життя Т.Шевченко. Не відомо, коли саме і при яких обставинах було створено цей опус. Але одне із перших виконань пісні на слова Кольцова відбулося 10 лютого 1848 року під час благодійного концерту у залі Полтавського Дворянського Зібрання.

Мистецький хист Алоїза Єдлічки відіграв не аби яку роль у творчій долі талановитого українського поета другої половини ХІХ століття Я. Щоголева. У 1846 році на

прохання А.Метлинського, який готував до видання «Южный руський сборник», поет написав декілька віршів та з невідомих для автора причин вони не увійшли до цього збірника. Після цього прикрого для Щоголева випадку літератор нічого не писав аж до 1864 року (тобто 18 років!). Поштовхом для поновлення літературної діяльності стали гостини в одному сімействі. У виконанні господині митець почув покладену Єдлічкою на музику свій вірш «Гей у мене був коняка» («Гречкосій»), перед тим надрукований у альманасі П. Куліша «Хата» (1860 р.). Тоді ж поет на прохання господині написав (експромтом!) чотири вірші для передачі А. Єдлічці. Так з'явилися на світ поезії Щоголева «Квітка», «Орел», «Діброва», «Маруся», які згодом увійшли до першої збірки поета «Ворскло» (Харків, 1883 р.). Про цю небуденну для творчої біографію поета подію, Я. Щоголев свідчив у своєму листі від 14 травня 1883 р. до літературознавця М.Петрова, який звернувся до митця з проханням надати свої біографічні данні для «Очерки истории украинской литературы XIX ст.», що готувалася до друк [14,с. 279].

Вірш «Гей, у мене був коняка» (1846), у якому поет оспівує історію колишнього козака, став відомим пізніше під назвою «У полі». Це - найталановитіший опус поета, що належить до раннього періоду його творчості. Цим опусом захоплювався Т.Шевченко.

«Невідомими шляхами» вірш Щоголева проникнув у народ, «втратив, за звичай, при такому переході, саму пам'ять про автора» і набув великої популярності [3,с.153]. Поетичними строфами літературного опусу звертаються один до одного у своєму листуванні П. Куліш та М.Нос. Цю пісню співають герої біографічної повісті І. Пільгука «Дуби шумлять» М. Заньковецька та М. Садовський. Цікаве припущення що до такої популярності вокального опусу А. Єдлічки знаходимо у примітках до видання творів Щоголева, яке побачило світ у 1930 році: «Цей вірш поклав на музику композитор Єдлічка і **тому** (виокремлено – О.К.) мав він велике поширення, перейшовши до народної пісні» [15, с. 144].

Певний вплив мистецького хисту А.Єдлічки відчув на собі, також, і класик української літератури П. Мирний, який глибоко любив і поважав народну творчість, захоплювався музикою. «Не пам'ятаю тепер, коли і де але батько якось так охарактеризував сам себе:

Панас Мирний, хоч не жирний
Та дуже співучий ... »

«Душа його поривалась до пісні, до пера...», - писав у своїх спогадах про Панаса Мирного Михайло Рудченко, син письменника [12,с. 129].

Визначний представник української літератури ХІХ століття ще замолоду записував українські народні казки, брав участь у виданні фольклорних збірників. Народні пісні, приказки, прислів'я розсіпані по всіх оповіданнях, романах, драмах письменника. У спадщині письменника присутній твір, присвячений власній музі. Віршовані рядки цього літературного опусу прямо свідчать про те, що «першими його учителями» була українська пісня і казка. За мотивом народної пісні про Лімерівну письменник створив драму «Лімерівна». Серед поезії П. Мирного є чимало віршів стилізованих під українські народні пісні. «Пісня дівоча», наприклад, створена на мотив народної пісні «Хусточко моя шовковая», яка набула величезної популярності у обробці А. Єдлічки [5,с. 75, 76, 78,79]. В уста головного героя повісті І.Пільгука «Дуби шумлять» П. Мирного, автор вкладає знаменні слова, які насправді можуть бути ключовими для розуміння значущості музичної творчості А. Єдлічки у творчій праці українського письменника: «Серцем і душею ти наш, Алоїзе Вячеславовичу. Твої композиції за народними мотивами допомагають мені творити образи... Зокрема жіночі» [8,с.20].

За матеріалами повісті І. Пільгука «Дуби шумлять», в якій автор описує життя та творчу діяльність П.Мирного полтавського періоду, А. Єдлічка входив до кола «домашніх друзів» письменника. В канву літературного опусу покладено уповні реальні факти біографії класика української літератури. Наречена П. Мирного, а згодом його дружина О. Шейдеман вихованка Полтавського інституту шляхетних дівчат. Закінчила навчальний заклад у 1881 р., за відмінні успіхи та поведінку її було нагороджено великою срібною медаллю. Згодом

продовжила навчання у музичному училищі Харківського відділення ІРМТ, повернулася в стіни своєї alma mater викладачкою гри на фортепіано. Вихованками Полтавського інституту шляхетних дівчат були також і сестри дружини П.Мирного – Н., Є., А. та С. Шейдеман. Для відображення найповнішої картини дружніх відносин між А.Єдлічкою та П.Мирним необхідно додати і такі факти. Творчі і службові контакти єдали Олександрю Рудченко з Катериною Єдлічкою (дочкою А. Єдлічки) – разом приймали активну участь у діяльності Полтавського музичного гуртка, виступали у благодійних концертах. Музичні твори А. Єдлічки зберігаються у бібліотеці садиби-музею П.Мирного у Полтаві поряд з нотами М. Лисенка, Ф. Ліста і К.Стеценка...

«Мало, дуже мало на світі письменних людей, котрі б наше слово щиро, побратерські привітали, а ще менше, котрі б його глибину і самостійну красу зрозуміли», - писав П.Куліш у передмові до альманаху «Хата». А.Єдлічка належав до тієї частини української інтелігенції, яка виявляла «благоговійне шанування» до своєї народної пісні і літератури. Чутливим серцем митця він глибоко відчув не лише чарівність «звучно-тужливих», «дивно-милих» народних пісень, а й красу українського поетичного слова. Про жвавий інтерес А.Єдлічки до творчості представників молоді(нової) української літератури свідчать факти його постійного звернення до літературного доробку вітчизняних поетів та драматургів першої половини ХІХ століття – Г. Квітка-Основ'яненка, І. Котляревського, С.Писаревського, Т.Шевченка. Мистецький хист А.Єдлічки мав позитивний вплив на поетичну творчість талановитого українського поета Я.Щоголева і класика української літератури – П.Мирного.

На нашу думку, вище викладені у запропонованих матеріалах факти свідчать про нерозривну єдність музичної творчості та української поезії у мистецькій спадщині композитора. Вони висвітлюють у новому ракурсі творчу постать митця, доповнюють загальну картину що до характеристики мистецької діяльності А.Єдлічки і відкривають цікаву перспективу що до подальших досліджень.

Література

1. Архів Михайла Драгоманова. Т.1. Листування Київської Старої Громади з М.Драгомановим (1870-1895 рр.). – Варшава, 1938
2. Василенко З. З історії української музичної фольклористики кінця ХVІІІ–середини ХІХ століття. /Живі сторінки української музичної фольклористики кінця ХVІІІ–середини ХІХ століття. Статті, дослідження, публікації. – К.: Наукова думка, 1965. – С. 39.
3. Г-ко. Ворскло. Лірна поезія Я. Щоголева. Харьков, 1883. // Киевская старина. Т.VІІІ. 1884. – январь-апрель. – С.153.
4. М.П.Драгоманов. Австро-руські спомини./ М.П.Драгоманов. Літературно-публіцистичні праці: у 2-х т.- Т.2. – К., Наукова думка, 1970. – С. 153.
5. Кисельов О.І. Панас Мирний і українська народна творчість. // Радянське літературознавство. – К.: АН УРСР, 1950. – С. 75, 76, 78,79.
6. Мольнар М. Від Влтави до Дніпра. Студії з українського літературознавства та міжслов'янських культурних взаємин. – Ужгород: Гражда, 2009. - С. 141.
7. Пісні та романси українських поетів: у 2-х т. Упорядкування та примітки Г.А.Нудьги. Т.2 – К., 1956. – С.322-333.
8. Пільгук І. Дуби шумлять. Повість. – К.:Радянський письменник, 1970. – С. 120.
9. Правдюк О.А. Українська музична фольклористика. – К.: Наукова думка, 1978. – С. 93, 96, 97.
10. Правдюк О.А. Шевченко Т.Г. у народній словесній та музичній творчості. / Шевченківський словник: у двох томах. Відп. ред. Є.П. Кирилюк. – Т. 2. – К.: Українська Радянська Енциклопедія, 1977. – С. 365.
11. Рогач П. Рояль Алоїза Єдлічки // Наука і культура: Україна. Щорічник. – Вип.. 20. – К., 1986. – С. 428.
12. Рудченко М. Спогади про мого батька (П. Мирного). // Радянська література. – К.:Держлітвидав, 1939. - Кн. 5. – Травень. – С. 129.

13. В. Шенрок. П.А. Кулиш (биографический очерк) // Киевская старина. – Т. LXXIV. – 1901. – июль, август. – С.53.

14. Щоголев Я. Твори. Вст. Ст., упоряд., підготовка текстів та примітки професора П.К.Волинського. – К.: Державне Видавництво Художньої літератури, 1961. – С.279.

15. Я. Щоголів. Твори у 2-х томах. Бібліотека українських класиків. / Ворскло. I Т. – Харків: Держвидав, 1930. – С. 144.

The interest in the artistic work of ukrainian writers of the first half of the nineteenth century ... identified one of the most important direction of artistic activity of a talented composer. The red line in the artist's artistic heritage includes the names of the most prominent representatives of the Ukrainian literature of the first half of the nineteenth century. - G. Kvitka Osnovyanenko, I. Kotlyarevsky, P. Mirny, S. Pisarevsky, T. Shevchenko, Y. Shchogoleva. A complete musical version of I. Kotlyarevsky's operetta "Natalya Poltavka" belongs to the earliest musical attempts by A. Jedliczka (the time of the Poltava period of the composer's life and work). A. Jedliczka, one of the first in Ukrainian music, addressed the work of O. Koltsov, whom Shevchenko knew and loved. Own literary authors (G.Kvitka-Osnovyanenko, I.Kotlyarevsky, S.Pisarevsky) have the processing of folk songs of Jedliczka, which are contained in his "Collection ...". A. Jedliczka artistic talent had a positive influence on the poetic creativity of the talented Ukrainian poet Y. Shchogolev and the classic of Ukrainian literature - P. Mirny. M. Kolesa believed that A. Jedliczka had "great merit in the development of Ukrainian musical culture", and the collection of folk songs published by the artist "entered the golden fund of the national music literature of this kind". Some kind of fortune fell on Ukrainian songs in Edilich's treatment. They survived the test of time, they sounded not only in everyday life, but also entered the concert programs of the most prominent representatives of the Ukrainian vocal art of the nineteenth and twentieth centuries. Ukrainian songs in Edilich's processing are used in modern pedagogical practice. They have become a symbol of the song of the Ukrainian people and already in the XXI century they have entered the numerous collections of Ukrainian folk song creations.

Keywords: Aloiz Yedlička, musical creativity, Ukrainian poetry, artistic heritage.